

Textus: 2Kor 12, 7-10: **Ezért tehát, hogy el ne bizakodjam, tövis adatott a testembe. (...) Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő ezt mondta nekem: Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. (...) ...mert amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős.**

Kedves Testvérek!

Bár szavak szintjén az elfogadás, a végtelen tolerancia és nyitottság világában élünk, mégis úgy tűnik az erő, a hatalom és a kontroll eszközei uralják a civilizációnkat. Gondoljunk csak az elmúlt év világpolitikai, gazdasági történéseire. Az ember nem lett békésebb vagy alázatosabb az évek, évszázadok alatt, csak megtanult jobban alkalmazkodni, civilizáltabban elnyomni, kevésbé számon kérhetően kizsákmányolni és ügyesebben kontrollt gyakorolni a másikon. Nem véletlenül a szabadság talán a legáhítottabb eszmény kultúrától, vallástól függetlenül, legyen szó akár belső szabadságról, a földi béklyóktól való kötöttség elengedésétől vagy az autonóm életformáról. A valódi szabadság ugyanis a legnagyobb hiány. De mi adhatná a legnagyobb szabadságot? Talán az, ha lenne mindenre erőnk: tudás, erőforrás, lehetőség. Akkor tehát a legerősebbek lehetnek a legszabadabbak. Igen, eszerint szerveződik az emberi lét és törekvések. A legmagasabb szintektől a hétköznapi világáig a kultúránkat átjárja az erő demonstrálásának igénye, annak ezernyi formája. Aktívan vagy passzívan, de irányítani szeretnénk, mert ez adja a biztonság érzetét. Ez igaz ránk akár hitben élünk, akár keresünk, bizonytalankodunk, akár elutasítjuk a szívünk mélyén Istent. De jól van-e ez így? És lehet-e ez egyáltalán másként élni? Kínál-e jobb alternatívát számunkra Isten? Hiszem, hogy igen, ez a keresztyénség lényege, ez karácsonyi üzenetének a szíve, hogy van szabadítás a lét legnagyobb kihívásából: az erő és kontroll szolgátságából.

Pál apostol életében a Krisztussal való kapcsolatban rátalált valami elmondhatatlanul többre, a legnagyobb ajándékokra, amire egész életében vágyott. Korábban egy erős, céltudatos ember volt, szilárd meggyőződéssel, jó kapcsolati tőkével, magas tudással és intelligenciával, elszántsággal. Mégis halál járt körülötte és pusztulás kísérte. Aztán a személyes életében célba ért, mikor a damaszkuszi úton az élete végérvényesen megváltozott, de ettől még korántsem lett gondtalan és könnyű. A nagy fordulat után pár évtizeddel látjuk őt a korinthusi levél felolvasott soraiban, ahol a korinthusiakkal küzd. Korinthusban, a már működő keresztyén gyülekezetben egyes hamis apostolok megkérdőjelezték Pál apostoli felhatalmazottságát, tekintélyét, alkalmasságát. Pál szinte rákényszerül, hogy dicsekedjen, érveljen hitelessége mellett, de származására és szolgálatára és a neki adatott hatalomra csak röviden utal. Annál többet beszél fizikai szenvedéseiről és lelki szorongásairól, és hogy emiatt nem keserű, hanem *együttérző* lett: „Ki erőtlenség, hogy vele együtt ne volnék én is erőtlenség? Ki szégyenül meg úgy, hogy ne égnék én is?” (11:29). Említi ebben a levélben azt is, hogy elmondhatatlan spirituális élményekben volt része, Isten közelségét élte meg, de ezzel együtt megmaradt életének legnagyobb kihívása, fájdalma, betegsége is. Nem tökéletes, hanem valós emberként áll itt előttünk az apostol.

1. Az élet paradox természet.

„Hogy el ne bizakodjam... tövis adatott testembe”- olvastuk az apostol szavait. Az óriási lelki élmények mellett testi nyomorúság és természetesen lelki szenvedések, gyötörődés, a gyülekezetekért való aggodás: ez Pál életének valósága. Teljességgel megéli az élet paradox természetét, kettősségét. Ez a kettősség már-már összeegyeztethetetlen, mégis az apostol együtt beszél ezekről és elfogadja Isten kezéből a paradox, ambivalens valóságot. „Tövis adatott...” – olvassuk az Igében, ezzel írja le Pál a fizikai nyomorúságát. Erről a képről a legtöbben valószínűleg egy nagyobb szálkára, rózsatövisre asszociálunk, ami kellemetlen, fájdalmas, de azért kezelhető és belátható fájdalmat, nehézséget jelent. A tövis szó itt ezzel szemben eredeti formájában hegyes karót jelent. „...a fájdalom olyan kízó, mintha hegyes nyársat forgatnának a testében...” – mondja egy írásmagyarázó. Idegen test az emberben, ami gyötéri. Egy állandó gyötörő tényező. Nem lehet tudni, mi volt ez, senki nem tudja pontosan megmondani. És talán pont ez a lényeg az üzenet szempontjából: ez bármi lehet, ami fájdalom, nyomorúság: akár betegség, lelki fájdalom, seb, sérülés, hiány, trauma: bármi, ami nem szűnik, nem gyógyul, nem enyhül. Talán te is tudsz ehhez kapcsolódni és látod életed ellentmondásosságát, a nagy öröme és nagy fájdalmak, hiányok szinte összeegyeztethetetlen voltát. S biztos valahogy ellavírozol ebben, próbálsz kompenzálni, nem figyelni rá, elterelni a figyelmet, nem venni tudomást róla és így tovább. De Isten ma arra hív, hogy hozd inkább a jelenlétebe és vállald az Ő színe előtt: elhordozni ezt szinte lehetetlen. Hívd be őt ennek az ellentmondásosságnak a valóságába! És tedd fel neki a kérdéseidet, fejezd ki magadat felé. Az ember legfontosabb kérdése általában ilyenkor az, hogy MIÉRT? Miért adja ezt, engedi ezt meg Isten, ha szeret? Az apostol reálisan látva helyzetet ezt a magyarázatot érti meg Istentől: „Hogy el ne bizakodjam...”. Hiszen lett volna oka rá. Az itt szereplő szó azt jelenti: valakinek fölébe kerekedni, fölé rendelni magát, többnek gondolni. Ez az, ami hajtja a kultúránkat, ami motivál, ami a legerősebb motiváció. És Pál rájön, hogy ez az erőtlenség valódi forrása! Minél bizonytalanabb valaki, minél romlottabb belül, annál nagyobb lesz a fölény iránti igény.

S hogy miért így veszi vissza Pált Isten, miért ezt a tövist használja, az titok marad, s nem is érdemes találgatni tovább. De azért még valamit tett az apostol: imádkozott érte háromszor, hátha elvételik tőle. Mint Jézus a Gecsemáné kertben. S miután nem történt változás, jött a válasz Istentől s aztán az ebből fakadó elfogadás és megbékélés.

2. Isten megszabadít, de gyakran nem úgy, ahogy képzeljük.

Isten válasza Pálnak ez: elég. „Eleg neked az én kegyelmem...”. Azt fejezi ki ez a szó, hogy mindenre elég, megelégit, elegendő lesz. Elég ahhoz, hogy megérkezz. Célhoz érsz, célba juttat az én kegyelmem. Végig viszlek, teljességre juthatsz. Ezt mondja Isten az apostolnak. Úgy, hogy közben nyilvánvaló az, hogy könnyebb lenne a tövis nélkül célba jutni. Kegyelem, hogy célba jutok? Miért nem veszi el Isten a tövist, hogy mehessek és élhessek szabadon? A válasz dühítő és elkésztő is: csak ennyi? Elég a kegyelem? Igen, Isten azt mondja, hogy elég. Mert az Ő kegyelme, hatalma a legtöbb. És azt akarja, hogy rá épüljön az életünk és tőle függjünk teljesen. Istennek ez a válasza döntő lesz Pál egész élete számára: az apostolnak így nem a saját erején és képességein nyugszik életének, szolgálatának sikeressége. Az az erő, amit Isten ad Pálnak nem egyenlő az emberi mérték szerinti hatalommal és a sikerrel. Krisztus hatalma nem az őt feltétel nélkül minden rossztól, szenvedéstől megvédő hatalom, hanem *a mindenben átvivő és megtartó hatalom*. Pálnak nem azt kell átélnie, hogy Isten csodálatos védelemben részesíti, hanem azt, hogy erőtlenségében, szenvedésében is felhasználja, megerősíti, és hozzásegíti szolgálatának elvégzéséhez. Ezt két dologgal is ütközik az akkori kultúrában: gondoljunk egyrészt a hellenista világ „isteni férfiai”-ra, hősoszaira, akik természetfeletti képességekkel, részben vagy egészben „védetten” járták a maguk útját. Talán ezt várták az apostoltól, hogy ilyen legyen. De bizony az apostol élete nem ilyen! Gondolhatunk másrészt a sztoikusokra is, akik az ilyen tövissel megsebzett létre tudtak választ: náluk a szenvedés aszkézisre, a világ legyőzésére, önerejük fejlesztésére szolgált. A keresztyén ember azonban felülről kapja az erőt a szenvedésben való életre és szolgálatra.

Három kérdést tegyünk fel magunknak ennek kapcsán:

- I. Néha talán mi is inkább szeretnénk hősoszok lenni, szuperhősök. Sebezhetetlenek Krisztusban vagy önmegváltást gyakorló aszkéták, akik erkölcsileg felülemelkednek környezetükön. Érint-e ez téged, dédelgeted-e néha valamelyik gondolatot?
- II. Azt mondta nekem a múltkor valaki, hogy az a legnagyobb küzdelme, hogy „Miért nem elég nekem Isten szeretete, kegyelme?” Ha az élete legnagyobb hiányára tekint, azt nem tudja betölteni Isten szeretete, kegyelme, miközben hiszi azt. Lehet, te is így vagy ezzel. A helyzet az, hogy lehet a hiány jelen az életedben úgy, hogy nem szűnik meg. A kegyelem, szeretet ad erőt elhordozni azt!
- III. S mindeközben vajon képesek vagyunk-e mégis imádkozni őszinte szívvel, hűségesen a szabadításért? Gyógyulásért, mert Isten megteheti és olykor meg is teszi. Szabadításra van szükségünk a bűnből, ami kötöz és sebez minket és másokat és gyógyulásra, amiben csak Isten segíthet rajtunk.

3. Megváltozott törvényszerűségek.

Végül Pál hitvallását láthatjuk arról, hogy Krisztus követésében megváltoznak az alapvető törvényszerűségek. Amikor erőtlén vagyok, akkor válhatok erőssé. Erőtlén vagyok, ami azt jelenti a szó eredeti értelmében: tehetetlen, jelentéktelen, nyomorult, erőtlén, nem kiemelkedő. Amikor ilyen vagy, „akkor vagyok erős”, lehetsz erős, azaz: képes valamire, hatékony, hatással van valamire. Mert Isten cselekszik érted és nem hagy magadra. A helyzet, hogy szembe kell néznünk saját erőtlenségünkkel, közösségi erőtlenségünkkel és az anyaszentegyházunk erőtlenségével is. Az igazi erő ebből fakad: szembesülni azzal, hogy miközben Isten megáld minket és nagy dolgokat is átélhetünk és elérhetünk, mégis mennyire gyengék és kicsik, törékenyek vagyunk. Küzdünk a bűnnel és sokszor alul maradunk ebben a harcban. Gyengít a megosztottság, a szeretetlenség is. De Isten hatalmas és rá számíthatunk. Ebben a felismerésben van a megmaradásunk kulcsa. Így Istenbe kapaszkodva erősíthet meg minket Isten, hogy benne erősek lehessünk saját erőtlenségünkben.

4. A testté lett Krisztus: erőtlén lesz értünk...

Az ünnepen, drága Testvérek, Krisztust ünnepeljük. Ő gazdag lévén szegény lesz értünk, hogy mi az Ő szegénysége által meggazdagodhassunk. Ehhez ma először, vagy újra be kell fogadjuk őt. Elismernünk saját elveszettségünket, bűneinket, gyengeségeinket és átadni neki a kontrollt. Gyere és lépj be ebbe a megbékélt kapcsolatba ma! Krisztus azért lesz testté, hogy velünk legyen, hogy veled legyen. Legnagyobb félelmünk és gyengeségünk a múlandóságunk. A saját elmúlásunkkal, halálunkkal való szembenézés. A közelmúltban mesélte nekem egy hitben járó, haldokló testvér családtagja, mik voltak szerette utolsó szavai. Azt mondta neki: „Tudod, valójában úgy élünk, hogy egész életünkben körülvesz a halál. Halálunkban pedig körülvesz az élet.” Legyen ez a reménységünk, ajánljuk magunkat Istennek erőtlenségünkben! Ő adja, hogy miközben ez életben a halál erőivel is küzdünk folyamatosan, az Élet, Krisztus öleljen minket körbe s juttasson majd célba a földi harc után.

Ámen!

Thoma László